

VI. Raków - Czernica - 20,0 km

Raków - wieś na wsch. od Wrocławia, komunikacja samochodowa, komunikacja miejska nr linii - 944, sklep spożywczy.

W dokumencie z 22. 12. 1292 r., wieś jest wzmiankowana jako Rachowa. W 1376 r. osada jest wymieniona jako Raków, w której istniał już kościół, który w 1538 r. został przejęty przez protestantów, a w 1945 r. zniszczony.

fot. Jerzy Maciejewski

We wsi znajduje się **kaplica pomocnicza** p. w. Matki Bożej Różańcowej została ona adoptowana na cele sakralne z kaplicy grobowej właścicieli Rakowa w l. 60 XX w. Wzniesiona około 1820 r., w stylu klasycystycznym. Od frontu kaplicy portyk jest ujęty parą kwadratowych filarów oraz dwoma kolumnami jońskimi, zwieńczony trójkątnym przyczółkiem. Obok kaplicy rośnie dąb szypułkowy o obw., 420 cm .

fot. Jerzy Maciejewski

Z dawnego założenia pałacowego pozostały jedynie fragmenty bramy z 1773 r. **Park krajobrazowy** o pow ok,4 ha porasta teren między szosą z Borowej, kanałem zasilającym stawy został urządzony już w XVIII w., w XIX i XX w. uzupełniony nasadzeniami drzew egzotycznych. Obecnie zatracił charakter parkowy. W parku napotykamy wiele okazów pomnikowych drzew, rośnie tu cypryśnik błotny o obw. 300 cm, jest on drzewem iglastym, o krótkich nie przekraczających 1 cm delikatnych igielkach. Rosnąc na terenie podmokłym wytwarza korzenie oddechowe - wewnątrz puste tzw., pneumatofory, które wychodzą z ziemi w odległości kilku metrów od pnia.

Szosa dochodzimy do centrum wsi. Przed domem nr 15 skręcamy w prawo, a po 10 m w lewo i idziemy w kierunku lasu. Na jego skraju stary zdewastowany cmentarz. Szlak wiedzie przez wysokopienny las iglasty. Po wyjściu drogi z lasu, idziemy jeszcze jakiś czas wzdłuż niego, po prawej stronie widoczne zabudowania wsi Oleśniczki.

Oleśniczka – wieś wielodrożnica, PKS, sklep spożywczy.

W trakcie badań archeologicznych na tym terenie ujawniono ślady średniowiecznego wytopu żelaza z rudy darniowej. Niegdyś prowadził tu stary szlak z Wrocławia do Biuretowa. Niemiecka nazwa wsi do 1945 r. brzmiała Klein Oles. Na wsch. od wsi rozciąga się kompleks lasów sosnowych. Przy drodze, którą biegnie szlak, nie co dalej na południe od tej drogi znajduje się położone w lesie. cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu. Największy kurhan o wys. 3 – 3,5 m i średnicy 18 m położony jest ok. 35 m od drogi. Inne mniejsze rozrzucone są w lesie wokół największego. Zabudowa wsi pochodzi w głównej mierze z XIX w.

foto: Jerzy Maciejewski

Dochodzimy do szosy za rozwidleniem dróg wchodzimy na polną drogę, skręcamy w lewo, w kierunku widocznego w dali lasu i niewielkiego wzgórza. Przed lasem droga rozwidla się, my kierujemy się drogą prowadzącą w lewo. Dochodzimy do niewielkiej polany, na której droga ponownie rozwidla się, skręcamy w prawo i drogą wiodącą przez pola zbliżamy się do leśniczówki. Za leśniczówką skręcamy w lewo. Po około 2,5 km (uwaga na znaki !) skręcamy w lewo. Mijamy mostek na Leniwce, dochodzimy do szosy w którą skręcamy na pd. – zach. na prawo. Idziemy w kierunku wsi Kątnej. Przed mostem na Leniwce skręcamy na pd. Następnie idziemy skrajem lasu. Po wejściu szlaku w las szlak zatacza łuk w kierunku zach, i wychodzi na drogę wiodącą do Chrzóstawy Wielkiej.

Przechodzimy nad strugą Żabnik. Przekraczamy most na rzece Widawie, dalej droga prowadzi przez pola i łąki na południe, stąd ładny widok na Chrzastawę. Do Chrzastawy wchodzimy ul. Młyńską

Chrzastawa - wieś wielodrożnica położona na wsch. Wrocławia, komunikacja samochodowa, sklep spożywczy, kiosk. komunikacja miejska – nr linii 945

Miejscowość wymieniona w dokumentach z 1327 r., jako Chranstow, 1353 r. Jej topograficzna

nazwa pochodzi od nazwy rzeki Chrząstawy. Wieś istniała już w XIII w i była własnością księcia Henryka IV Probusa (do 1290 r.), a następnie Henryka V Grubego. Jeszcze na początku XIV w. osiadły tu klaryski z Wrocławia. Wieś pozostawała w dobrach klarysek do sekularyzacji w 1810 r. Jeszcze w XVI w. teren nad Widawą zamieszkiwali w większości Polacy. Od XVIII w. stanowili oni zdecydowaną mniejszość. W 1908 r. rozpoczęto budowę węzła kolejowego, łączącego Opole z Wrocławiem. Do Chrząstawy pierwsze pociągi towarowe dotarły już 1.05.1912 r. Obecnie linia ta obsługuje wyłącznie ruch towarowy.

We wsi znajduje się neogotycki **kościół p. w. Niepokalanego Poczęcia NMP**, zaprojektowany w 1858 r., przez jednego z głównych pruskich architektów XIX w., Alexisa Langer (1825-1904), a wzn. l. 1864 – 69. przez Theodora Roeslera. Świątynia, odzwierciedlać miała ducha romantyzmu i tradycje świętości dawnego Cesarstwa Rzymskiego Narodu Niemieckiego z epoki średniowiecza oraz panujący wówczas styl gotycki. Większa z wież, dobudowana od zach., dzięki imponującej wysokości 60,55 m, widoczna jest w okolicy z odległości kilku kilometrów. Nad drewnianymi drzwiami, przy wejściu zachodnim znajduje się data “1860” oraz inicjał Langer “AL”, wzorowany na podpisie słynnego, renesansowego artysty, Albrechta Dürera. W ołtarzu głównym umieszczono obrazy: Niepokalanej NMP, św. Jadwigi i św. Bernarda. Dawniej na terenie kościoła istniał cmentarz ewangelicki, którego pozostałością są nieliczne nagrobki z k. XIX i pocz. XX w. Parafię w Chrząstawie erygowano dopiero w 1887 r. W l. 1945-1950 wieś należała do największych na terenie ówczesnej gminy Widawa.

Do wsi wchodzimy ul. Młyńską, która prowadzi nas do ul. Wrocławskiej. Przed Chrząstawą Małą, szlak skręca na pd. w ul. Leśną do ul. Stawowej. Dalej prowadzi ul. Gajową, przecina

tory kolejowe i zagłębia się w las. Wychodzi na szosę Nadolice Wielkie – Laskowice Oławskie. Przechodzimy przez nią i wchodzimy ul. Polną do Wojnowic.

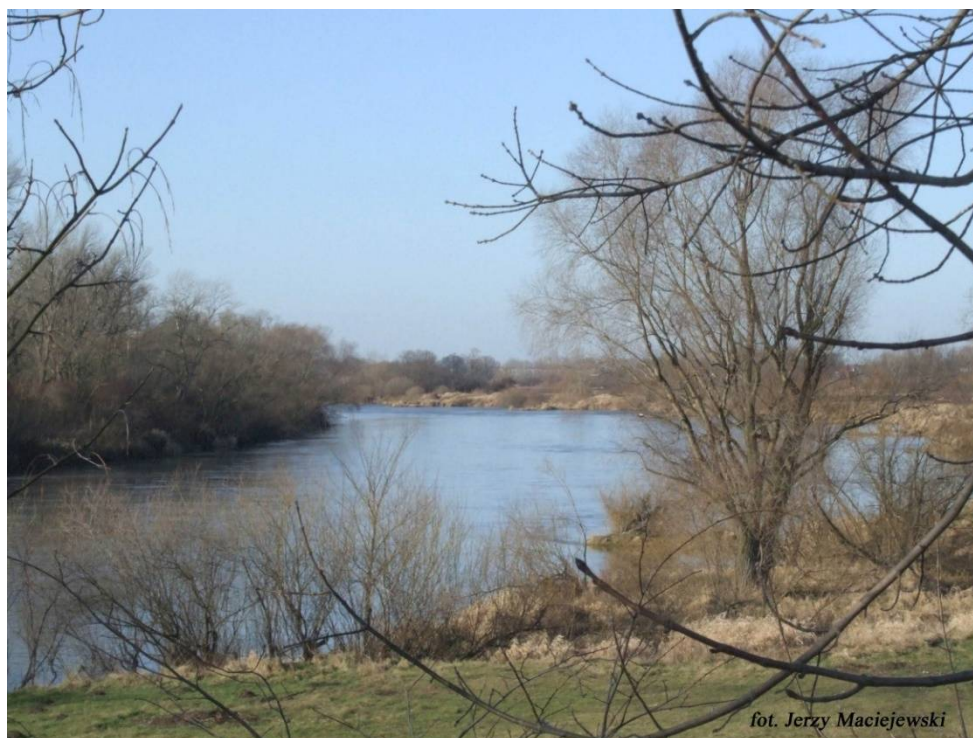
Wojnowice – wieś wielodrożnica, leży 19 km na południowy wschód od Wrocławia. komunikacja samochodowa, sklep spożywczy, komunikacja miejska – nr linii 955. Najciekawszym zabytkiem jest tu kościół pod wezwaniem św. Wawrzyńca, wzm. w 1353 r. Obecna budowla pochodzi z XIX w. Wyposażenie jest również z tego okresu. W kościele, dzięki staraniom księdza kardynała Henryka Gulbinowicza oraz tutejszego proboszcza ks. Jana Kleszcza znajdują się także relikwie św. Wawrzyńca. Relikwie patrona umieszczone są w ołtarzu głównym.

Przed kościołem stoi granitowy krzyż pokutny.

Przecinamy ul. Główną i dalej polną drogą kierujemy się na pd. w kierunku widocznych torów, następnie skręcamy na zach. Dochodzimy do ul. Poprzecznej w którą skręcamy na pd. Wchodzimy do Czernicy. Za przejazdem kolejowym skręcamy na zach., w ul. Kolejową. Dochodzimy do ul. Milej .

Czernica - wieś wielodrożnica, wykształcona prawdopodobnie z układu owalnicowego, utworzonego wokół wydłużonego, wrzecionowatego placu, położona na wschód od Wrocławia. PKP, komunikacja samochodowa, sklep spożywczy, UPT.

Najstarsze ślady osadnictwa na tym terenie pochodzą z około 2500 p.n.e., tzw. kultury pucharów lejowatych. Z wczesnego średniowiecza, z około VIII/IX w. pochodzi słowiańska osada, której pozostałości odkryto w sąsiedztwie Odry. Pierwsza historyczna wzmianka o wsi pochodzi z 1246 r., określająca ją jako Cirne. Etymologia nazwy wsi wywodzi się od urodzajnej gleby, czarnoziemiu lub od rosnącej w okolicy czarnej borówki. W I poł. XIX w. usypany został wzdłuż Odry wielki wał przeciwpowodziowy, który został wzmocniony po wielkiej powodzi w 1903 r. W tym też czasie wieś czerpała zyski ze zbudowanej przystani dla statków. 1.10.1909 r. otwarto w Czernicy linię kolejową, prowadzącą z Miłoszyc do Brochowa o długości 15,4 km. W 1935 r. wybudowany został jeden z największych na Śląsku mostów kolejowych. W tym właśnie miejscu, zimą 1945 r., wojska radzieckie przekroczyły rzekę. W czasie tej operacji wojskowej – jak twierdzą świadkowie - w Odrze zatopionych zostało 11 czołgów. W 1959 r. oddano do użytku zniszczone w 1945 r. oba mosty na Odrze. W centrum miejscowości, przy skrzyżowaniu ulic Wrocławskiej, Fabrycznej i Odrzańskiej usytuowana jest ceglana dzwonnica strażacka z 1830 r., a obok cmentarza stoi drewniana dzwonnica z przełomu XIX/XX w. W XIV w. wzniesiono na cyplu nad Odrą wieżę mieszkalno-obronną z cegły palcówki. Cypel oddzielono od reszty lądu przekopem i w ten sposób powstała fosa. Na jej relikty natrafiono stosunkowo niedawno podczas badań archeologicznych średniowiecznego grodziska. W XV w. wieża została zniszczona, a do dziś widoczne jest tylko prostokątne wypiętrzenie ziemne i resztki fosy.

Reprodukcja mapy za zgodą Wydawnictwa PLAN

Tekst: Jerzy Maciejewski i Mieczysław Zandberg

Zdjęcia: Jerzy Maciejewski i Krzysztof Maciejewski

Prawa autorskie zastrzeżone

Do pobrania

[Trasa nr 6](#)

